

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 ft, félévre 6 ft, évszámra 3 ft o. é.

Szerkesztői szállás: belső-tordautca 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 1-szor 7 kr. 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj. — Hirdetéseket felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (Király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler-nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent Nyititéri cikkek:

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők. — Előfizetéseket s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

Az országházból.

r. A képviselőház két utóbbi üléséről akarok referálni.

A decz. 10-én tartott ülésben mindenekelőtt Babes V. interpellatija ragadja meg figyelmünket, minthogy oiyas dolgok felől kérdezősködik, melyek nálunk is az újdonságok közé tartoznak. A képviselő ur azt akarná tudni, mikor fognak a nem magyar nemzetiségűek számára olyan középtanodák felállítani, melyekben az illetők anyanyelvükön művelhetnék magokat? mikor fog a kormány állam-ösztöndíjak által az ily középtanodákhoz szükséges tanárok kiképzetéséről gondoskodni, ha más alap nem lenne, e végből kérvén külön fedezetet a költségvetésben? végre hogyan szándékszik a közoktatásügyér a kolozsvári leendő egyetemen a román nyelvet figyelembe venni?

Ez az interpellacio az illető miniszterrel közöltetvén, a felelet csak később fog arra megadati. Hanem addig is szeretnők ismerni azon államokat, hol nemzetiségek szerint középtanodák állítatnak fel az ország erszényéből? Lehet, hogy a mi felfogásunk téves, hanem mi a magasabb fokú közoktatást egyetemes jellegűnek tartjuk, mellyel a sokféle tannyelv csak hátrányára lenne a magasabb művelődésre előkészültségek. Azután tudunk-e például az erdélyi városokban fennálló középtanodákban — kivéve a királyföldiek többségét, hol a tannyelv is német, a tanulók túlnyomó száma is e nyelvet beszéli — maig a tanulók többsége magyar s az azokon tanuló román ifjaknak sem lehet kárunkra, ha az ország nyelvét megtanulják. A középtanodákat szaporítani sem lenne e téren reform, inkább a meglévőket kell tanerők és és taneszközök, tantervre nézve tökéletesíteni; azután középtanodákat falu helyeken nem lehet állítani, s mi bevalljuk, nem ismerjük azon román városok neveit, hová a magyar államnak román tannyelvű középtanodákat lehetne és kellene állítani. Sokkal czélszerűbbnek látjuk, sőt szükségesnek, hogy a román nyelv, az erdélyrészi középtanodákban köteles tantárggyá tétessék, erre külön képzett tanárok alkalmazassanak. A kolozsvári egyetemet illetőleg az lenne szerény nézetünk, hogy ott külön tanszék állítassék a románnyelv és irodalomnak; e mellett az állam egyelőre dotálna egy rendes tanárt, ki a magasabb tudományokból románnyelven tradálna azoknak, kik ezt így óhajtanák; végül privat docenseknek szabad lenne hallgatók kívánalma szerint románnyelven tartani előadásokat, ha erre hallgatók jelentkeznének. Véleményünk szerint így ki lennének elégtive a méltányos igények; a magyar állam ennél többet — szerintünk, alig tehetne.

Napirenden volt a belügyminiszter költségvetésének folytatólagos tárgyalása. Megszavaztatott a kolozsvári levéltárra 7630 ft, a Bécsben levő országos levéltár Budára leszállítására és itteni kezelésére 14,731 ft stb.

Következett a pénzügyminiszter költségvetése. Megszavaztatik központi igazgatásra 886,666 ft, a központi állampénztárra 65,437 ft, a pénzügyi igazgatóságok és számvévi osztályok szükségletére 1.355,069 ft, adóhivatalokra 1.560,085 ft, pénzügyi, illetőleg adó- és vámörégre 2.589,965 ft, jogügyi igazgatóságokra 36 ezer 11 ft, állandó catasterre 610,000 ft, a selmezi erdészeti és bányászati akadémiára 115,071 ft.

A decz. 11-ki ülésben Helfy Ignác terjeszt a ház elé egy indítványt arra nézve, állítson fel a kormány Buda-Pesten egy önálló tanintézetet s vele kapcsolatosan philologiai akadémiát, a bécsi keleti akadémia mintájára; a közoktatásügyér terjesszen elő e tárgyban törvényjavaslatot mielőbb.

Ezután folytatott a pénzügyminiszter költségvetésének tárgyalása. Az egyes adók 61.667,293 ftal voltak előirányozva a ház elé a pénzügyi bizottság ajánlata alapján, Horn által támasztott hosszas vita dacára, a pénzügyminiszter több rendbeli felvilágosító beszédei után megszavazza; továbbá megszavaztatott 13.949,900 ft fogyasztási adó, 370,320 ft vámjövődék, 4.471,800 ft bélyeg (leütve a 89,966 ftot tevő kiadást), 10.590,000 ft jogi illeték, 24,293,394 ft dohánnyjövődék (melyből kiadás 10.451,223 ft). Az utóbbi czimnél támadt vita folytán kijelenti a pénzügyminiszter, hogy ha nem is ez évben, de legközelebb előterjeszti a dohánymonopolium reformjára vonatkozó törvényjavaslatát.

A ház tovább tárgyalván a költségvetést megszavazott lottojövődékre 2.745,600 ftot (kiadás 1.742,110 ft), a sójövődék tiszta jövedelmét 10.395,573 ftal.

Ez im megszavazása előtt felmerült Majoros indítványa, mely a kőso mázsáját 3 ft-ra kívánta volna leszállítani; az indítvány elejtetett, miután Kerkapoly min. kijelenté, hogy a kormány már régebb idő óta foglalkozik e kérdéssel. Végül Györffy Gy. a pénzügyér figyelmébe ajánlta a sóeladási raktárakat, melyek, állítása szerint, a kincstár kárára vannak.

Társadalmunk bajai

különös tekintettel

az öngyilkosságra.

DOBRÁNSZKY PÉTER,

jog- és bölcsészettudor, kir. jogtanártól.

XII.

Azonban én nem azt kívánom, hogy az állam a nők „versorgungsanstaltja“, különös ápolója legyen, hanem hogy minden embernek különbség nélkül arra: nő-e vagy férfi, egyenlően szabad legyen a megélhetés ügye, a hogy kiki tud és akar megélni. A többit intézze el a szabad verseny természeti törvénye.

A ki azt mondja, hogy ezzel tönkre lenne téve a család, az erkölcs, a nő maga, annak azt viszonzom, hogy ez merő feltevés, mert az sem észszerűleg, sem tényekkel nem igazolható, hogy a nő kiművelése a család vagy erkölcs rovására volna; hisz a teremtő által az emberi kebelbe oltott vágy, miszerint az ember önön lényét egy másnemű lényvel — ugyszólván — kiegészítse; azon az önállósági ösztönnel természetesen ösztönözött szükséglet, hogy az ember magának egy saját tűzhelyet és ebben egy kis világot alapítson; és végül azon vágy, hogy az ember magát törvényes utódokban iljítsa és örökítse meg: mindez, oly szoros és erős kapcsolatban áll az emberi természettel, hogy e vágyak mindenütt a hol külső akadályok nem állanak utjokban, a házasságban keresnek ténylegesülést.*)

Tehát a család miatt nem kell, sőt oktalanság aggodni, mert annak fennmaradásáért gondoskodott a megmáshatlan természet. A legszebb egyéni függetlenséget is odaadja a nő a családi élet arany bilincseiért.

A mi pedig az erkölcs iránti aggodalmat illeti, én ezt nemcsak nem oszthatom, hanem a nő kiművelésétől az erkölcsöt félteni, egy jelentőségűnek tekintem a miveltetés felett való kislekű és méltatlan kétségbeeséssel; mert nem foghatom fel: hogyan lehet a mivelt és önálló munkára képes nő veszedelmesebb az erkölcsre, mint a miveletlen és tehetetlen nő.

Hisz ez annyit tenne, a mi ellen pedig már én lándzsát törtem, hogy a művelődés erkölcsileg megront!

Sőt ellenkezőleg, a hol kísérletet tettek a nőemancipatival, például Észak-Amerikában, különösen a nemrég elhamvadt Chicagóban azt találták, hogy a nő nemcsak nem veszedelmes a szabad és független munka és művelődés mezején, hanem egyben-másban még a férfiakat is túlhaladja.**)

Bebizonyult tényleg, hogy a hol a verseny a nők és férfiak között szabadabb lett, a folytonos érintkezés és együttélés következtében a két nem között a tiltott és őrzött bájok különös ingere is elyeszett; mert a nő ott küzd és dolgozik versenyt a férfival és a helyett, hogy az erkölcsre veszélyes féktelenség következett volna be, inkább annál szilárdabban őrizi és óvja mindenki erkölcsi kincseit, becsületét; és a nem is sejtett erkölcsi erély és hősiesség a férfiakat csak csodálat-, becsülés- és hódolatra készíti az eddig annyira kicsiny- és törekénynek gyanúsított szép nem iránt. Az élet viharaiabn egymás erőnyeit becsülni tanult embereket hozhatja aztán igazi erkölcsi vonzalom össze a ház- és családba! Nem az igazi miveltetés rontja el a nő, erkölcsöt és eszládot, hanem inkább annak a hiánya; azért Mohlnak (Encyklopaediája 15. lapján 5) tett merő önkényes feltevéseit és frázisait annálkevésbbé tekinthetem ellenérveknek, mert azokat (ugyancsak e munkája 123. lapján) önmaga czáfolja meg, midőn szóról-szóra ereket írja: „Sittliche gesunde Bildung ist die sicherste Grundlage eines gedeihlichen Zustandes der Familie und der Gesellschaft“. Én is ezt tartom, csak hogy az egészséges, erkölcsi miveltést nem csak a férfiak kiváltságául tekintem, hanem köve- telem a mindenben egyenjogú nőnem számára is. Azért kívánom a nők művelését; és museumba való felfogásnak tartom azt, mely szerint a nőnek csak a főzőkanál meg a seprű való a kezébe. A családban élő nő a ház gondviselése, a minő elveket csepegtet be a gyermek fogékony lelkebe, oly gyümölcsöket fog majd hozni a mag ha a férfival fává nőtt. „Jung gewohnt, alt gethan.“ A nő épugy a kedély mint az ész első csemétéinek kertésze. Készületlenül, hibás, félszeg „naturalis“ fogásai elegendők-e a nagy — hogy ne mondjam — végzetes munkához?

Különben a mit megoldani nem enged a tudatlanság, a szükkeblűség és durvaság, majd megoldja azt a socialis szükség és nyomor! Csak adja isten, hogy érvei ne legyenek: a petroleum meg a guillotin!

Ime a nőemancipatio elemzésénél odajöttünk, hogy az már pusztán erkölcsi szempontból elodázhatlan szükség; mert a társadalmi nyomor különben az erkölcsi elfajulás fertőjébe kergeti a szerencsétleneket. És ezen eredményekkel újból elértük előbbi tárgyalásaink kissé messze hagyott határait. Azonban a kérdés fontossága vitt oly messze, és most már újból folytathatjuk a prostitutio feletti fejtegetéseinket.

Bizony nem! Ki az a vakmerő, a ki a teremtőt képesnek tartja arra a szörnyü gunyra, hogy a nőnek ép oly lelki tehetségeket adjon, mint a férfinak, de azok használata- és élvezetétől eltiltsa?! Ez oly kegyetlenség és barbárság volna, mely nem egy istenhez, hanem azokhoz méltó, a kik esetlen so-fismákkal az emberi természet nyakát szeretnék kitékerni. Ne emlegesse tehát senki azt a rég elcsé- pelt frázist, hogy „természetes hivatás“ és a többi!

A nőnek mind az „természetes hivatása“, a mi egyáltalán emberi hivatás!

Az igazságot nem az előítéletek és vak elfogultság ködös szemüvegén át láthatjuk meg, hanem a józanész napfényénél.

Aztán a nő nem kényszerítettik orvosá vagy ügyvéddé lenni, hanem csak lehetőség áll előtte magát bármire képesíteni; továbbá: hogyan beszélhetnek azok az erkölestelenedésről, a kiknek példámmal megmutattam, miként dönthet és dönt tényleg a nyomor és a törvény embertelen kényszere az erkölcsi elfajulásba!?

Ezen felül új, eddig kizárt erőket nyer a kultura, üdvös verseny támad a nő- és finem között; de végül a nő képes lévén dolgozni, ha férjese, férje terhein is könnyíthet keresete által, és legvégül egy óriási paizst kap a nővilág a biztonság minden eshetőséget gonyuló tudatában; mert bármi következzék is be: abban a helyzetben van, hogy a maga lábán állhasson. A nőemancipatio erkölcsi hatása felett kétségbeesni tehát annyit tesz, mint az emberi természet és az isteni alkotás üdvös volta felett kétségbeesni.

A nőt eddig — szégyen, gyalázat! — a törvényhozás jogi állás tekintetében egy osztályba helyezte a gyermekekkel, pazarlókkal, örültekkel és bűntevőkkel!

Valóságos megbélyegzés! De a melynek szégyenfolja nem a szegény, durván lenyűgözött nőé, hanem az embertelen törvényhozásé, mely ennyire vetemedik erőszakoskodásaival.

Különben a jövő meg fogja mutatni: mi az igaz; mert habár küzdve és birkózva, de végre is győz az igazság. És győzzen is!

És éjzen bár guny és kicsinylés elemzéseim miatt, e guny a világtörténelmi haladás kerekét meg nem akaszthatja: mindannak, a mi az időben megérett és szükségé vált, az eszmének, mely a kor légkörében lebeg és a valóság földjére kívánközik, a történelmet intéző isten keze fog tudni érvényt és jogot szerezni, bárha az epigonok gigái háborút kezdenének is ellene: „Der Mensch versuche die Götter nicht!“ (Schiller.)

Vajjon nem az idő jeleként vehetjük-e azon jelenségeket, melyekkel a legmiveltettebb államokban már is találkozunk? Teszem: az angol parlament élénk érdeklődését az ügy iránt, a pár hét előtt Londonban tartott nagy kongresszust a nőemancipatio kérdésében, a Pétervárt és Berlinben tervezett egyetemeket nők számára, azon tény, hogy Zürichben nagy számmal vannak nők az egyetemen stb. Egy olyan fő mint Mill Stuart, Bastiat, mely előbbi nem csak az élő nemzetgazdák, de az élő bölcsészek legnagyobbika, talán csak nem lehet épen örült, mikor az egész mivelt világ logikát és rendszeres gondolkozást töle tanul. („Deductiv és inductiv logikájának rendszere“ az egész világon tekintély!) Vagy ha örült, akkor szívesen állok azon szerencsétlen sorába, kiknek egy Mill áll az élén!

Különben a mit megoldani nem enged a tudatlanság, a szükkeblűség és durvaság, majd megoldja azt a socialis szükség és nyomor! Csak adja isten, hogy érvei ne legyenek: a petroleum meg a guillotin!

Ime a nőemancipatio elemzésénél odajöttünk, hogy az már pusztán erkölcsi szempontból elodázhatlan szükség; mert a társadalmi nyomor különben az erkölcsi elfajulás fertőjébe kergeti a szerencsétleneket. És ezen eredményekkel újból elértük előbbi tárgyalásaink kissé messze hagyott határait. Azonban a kérdés fontossága vitt oly messze, és most már újból folytathatjuk a prostitutio feletti fejtegetéseinket.

A „Kol. Közl.“ eredeti távsürgönye.

Szt.-Pétervár. A berlini orosz követség a czár különös kívánatára nagykövetségi rangra emeltetett.

Bécs. A hadügyér rendeletére, mihelyt tavaszodni kezd minden nélkülözhető katonai kömüves és kézműves, körülbelül 4000 ember a világiállítási palota építéséhez fog alkalmaztatni.

Versailles. Egy miniszteri rendelet meghagyja, hogy minden az egyetemen kapcsolatos tanintézetben úgy Párisban mint

a vidéken, a növendékek a fegyverforgatásban gyakoroltassanak.

Legujabb táviratok.

Páris, decz. 12. A „Siécle“ a leghövesebben megtámadja az egész Orléans családot, melynek buja sarjádéai a regens orléans herozegőt kezdve egyenlő kapzsiságot áruáltak el, különben most sem használhatnák arra fel Franciaország szomorú pénzügyi helyzetét, hogy állítólagos tulajdonukat visszaköveteljék; de még inkább megrovandó a kormány, mely ily inség közepette hasonló előterjesztést tesz.

Büssel, decz. 12. Az „Indép. belge“ arról értesül Versaillesból, hogy a baloldal egy tjavaslatot szándékozik beterjeszteni, mely szerint Thiers akadályoztatása avagy halála esetében a nemzetgyűlés időnkénti elnöke legyen a köztársaság elnöke is.

Versailles, decz. 12. A nemzetgyűlés majoritása ma formaliter felajánlotta Aumale herczegnek a köztársaság elnökségét, ha a herczeg belépése a nemzetgyűlésbe Thiers visszalépését vonná maga után.

A kolozsvárvárosi szerv. bizottság 20-as albizottságának munkálata.

(Folytatás.)

149. §. A rendbiztos hivatva van a város tisztaságára is felügyelni, és a háborítatlan közlekedhetőség fenntartása felett őrködni. E szempontból joga van:

a) az utcákat és közhelyeket éktelenítő szemét, ganéj, hulladék s efféle eltakarítását az illetőknek önállóan megparancsolni; nem különben az oly tárgyak eltakarítását is megparancsolhatja, a melyek ugyan nem látszanak ki közhelyre, de ártalmas és kellemetlen kigőzöl-géssel eláruyák ott létüket;

b) megtiltani minden oly dolognak vagy munkának közhelyen való elvégzését, a mely akár tisztátalanságot okoz, akár a szabad közlekedhetést huzamos időre megakasztja, ha arra az illetékes hatóság nem adott engedélyt; akár pedig bár minemű kárt vagy veszélyt okozhatna;

c) különösen rendtartani a kocsisokat, hogy járműveikkel se oly helyre ne hajtsanak, a melyen szerkélrel járni nem szabad, se oly helyeken meg ne állapodjanak, a hol a szabad közlekedést akadályozzák vagy csak zavarják is;

d) megtiltani minden oly tárgynak az utcára vagy közhelyre kirakását és ott tartását, a mely nem oda való;

e) felügyelni a házak udvarairól ki, vagy a házak fedeleiről leszólgáló csatornákra, és a hol hiányt lát, annak megigazítását és helyreállítását önállóan megparancsolni;

f) általában szemmel tartani, hogy a kibocsátott rendőri rendszabályokat megtartják-e és észrevett kihágásokra az illetőket rendreutasítólal figyelmeztetni.

150. §. A rendbiztosok kötelesek felügyelni arra is, hogy a rend fenntartása szempontjából közhelyekre kiállított rendőrszolgák és örök teljesítik-e kötelességeiket.

151. §. A rendbiztosnak joga van szükség esetében a legközelebb kapható rendőrszolgákat maga mellé venni és röllok rendelkezni. A rendőrszolgák e tekintetben nekik feltétlenül engedelmeknek tartoznak.

152. §. Mint hogy a fennebbiek szerint a rendbiztosok folytonosan mező rendőri közegek, a főkapitány-nak lesz feladata a munkát egy felszati köztök, hogy tulterhelhetés nélkül a lehetőség eleget tehessenek feladatuknak,

153. §. Mindenik rendbiztos köteles mindennap reggel kimerítő de rövid írásos jelentést tenni a főkapitány-nak a felolyt 24 órai működéséről.

E jelentés magában kell hogy foglalja:

a) minden megjegyzésre méltó eseményt a melyet illet;

b) minden oly eset, a melyben hivatalosan közbejárt, akár kíván az eset további intézkedést, akár nem;

c) a b) pontbeli esetek követhetében netalán megidézendő személyek nevét, foglalatosságát és lakását;

d) a netalán elfogatott egyének teljes névsorát a szükséges megjegyzésekkel;

e) a netalán letartóztatott tárgyak teljes sorjegyzékét.

154. §. Sürgős esetekben a feljelentéssel nem várja ze természetesen a reggeli jelentés beadását, hanem ilyenkor vagy személyesen tesz szóbeli jelentést vagy a körülményekhez képest rövid írásos jelentést küld a főkapitány-nak. Azért azonban az esetek a reggeli jelentésben is röviden felemlitendők. (Folyt. követc.)

Keletről.

Egy bécsi lap konstantinápolyi hírei szerint, a keleti kérdés ismét új s igen fontos phasisba lépett. Mahmud nagyvezér állása meg van ingatva, s az, ki neki vermet ás, nem más mint Oroszország mely őt kezdetben annyira kitüntette. A ritka éleslátással bíró nagyvezér ugyanis, levelező szerint, felfedezte volna Oroszország perfid politikájának végcéljait s vonakodik magát

*) Ld Horn: Bevölkerungswissenschaftliche Studien aus Belgien. 160. l. — Roscher: Nationalökonomie. 509. l. — Mar Montesquieu mondá, hogy „Partout, ou une famille peut vivre a l'aise, il se forme un mariage.“
**) Ld. Das Schulwesen von Chicago. Mannheim. 1869.

annak eszközévé tenni. Mi sem természetesebb ennélfogva, mint hogy Ignatieff tábornok, reményeiben csalódva, most minden áron megakarná bukattatni, de Elliot angol nagykövet ezt nem engedti, s ebből titkos diplomáciai harc keletkezett a színlak mögött, melyet egy közel jövőben nyílt stratégiai hadjárat fog követni. Levelező írja nov. 27-ről: „A mi előre látható volt, nem sokára be fog következni. Már előbbi jelentésben említettem, hogy a nagyvezér reformjai s a magas államhivatalnokok iránti szigora által darázszerűekbe nyúlt. Állását több oldalról aláássák s az erre vonatkozó eselszövényekben Ignatieff nem utolsó szerepet játszik. Oroszországnak a porta iránti őszinte barátságában úgy sem hitt soha senki; Mahmud basa különböző intézkedései és tervei azonban fölül nem engedik kétkedni az orosz diplomatákat, hogy a nagyvezér felismerte Oroszország politikáját és részen áll ellene. Őt kell tehát mindenekelőtt lábalól eltenni. Ignatieff e célból egyenesen a szultánhoz fordult s mint hallani, sikerült is neki Mahmud ellen gyantát ébresztenie, miről Elliott lord értesülvén, rögtön a szultántól kért a szultánról, hogy kormánya nevében szerencsét kívánjon neki a nagyvezér hivatalba lépte óta tett előhaladáshoz. Ezt természetesen csak azon szándékból tette, hogy Mahmud basát, ki az angol barátságához ragaszkodik, támogassa s bukását megkütsa. Bármit mondjanak tehát az itteni és külföldi optimisták, bizonyos, hogy a keleti válság egy pillanatig sem szűnt meg, valamint a diplomáciai harc sem, mely a stratégiai rendszeren meg szokta előzni.

Oroszország egy évtized óta sokat tanult s mitsem feledett. Miklós császár félig lovagias, félig barbar politikájával a pétervári kabinet határozottan szakított, Mensikoff herceg paletot-ja a lomtárba vándorolt. A mai orosz politika, noha nagyszerű alapon mozog. kiválóan csak a kisebb nemzetiségekre támaszkodik, melyek egyedül Oroszországtól remélhetnek valamit, mert tudja, hogy a nagyhatalmak közül őszintén egy sem tarthat vele. Ennélfogva kacérkodik Francia- és Olaszországgal, hogy esetleg ezen hatalmakat activ vagy legalább semleges magatartásra bírja, s egyidejűleg egész erőből készül egyedül csak a satellitsek segélyével működni. Ne higyük a békehimnuszoknak, melyeket ere külön felfogadott európai zeneművészek hangoztatnak, hogy Európát jégre vezessék. „Vas és vér“ lett most Oroszország jelszava is és nemsokára hozzá lát tervei foganatosításához.

Tegnap egy elfogulatlan fiatal kereskedővel beszéltem, ki épp most térvén vissza Bessarabiából, saját szemével látta az ott végbemenő csapatösszpontosításokat, s a már elnyomuló kozáklegiókat. Azon megjegyzésekre, hogy 3—4 év múlva talán háborúra kerül a dolog, mosolyogva válaszolt: Nem lesz ennyi időre szükség; úgy hiszem, Oroszország már sokkal előbb sikra fog szállni. Odesszába néhány Pétervártól készült forgóhajót várnak, melyek rendeltetése a folyam-torkolatokat és a

kikötők bejárásait védeni; sokan beszélnek ezen hajók borzasztó hatásáról. Ki fenyegeti Oroszországot és tengerpartjait, hogy oly roppant védelmi készüléteket tesz? E kérdésre úgy hiszem nem volna oly nehéz megfelelni.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, december 15.

— **Az új koronaórség** teljes létszámmal össze van állítva a berendelt honvédelegénységéből, a napokban teljes díszben, azután egyszerű tábori egyenruhában vonult ki a miniszterium előtt tartandó szemlére. A koronaórséghez beosztott két sorhadi főtsit a honvédség állományába fog áttétetni. Parancsnok lesz b. Huszár kapitány.

— **A pénzügyi bizottság** dec. 11-én este tartott ülésében a direct és indirect adókról szóló pénzügyi törvényeket tárgyalta, s hoszbab tanácskozás után a „jövendelmi adóról“ szóló törvényjavaslatot oda változtatta, hogy a részvényvállalatok, a tiszta jövedelem kizárításánál sem az elsőbbségi kötvények kamatai sem a telekkönyvileg előjegyzett adósságok kamatai nem fognak leszámolásba hozatni. Az utóbbi kamatok csupán azon esetre, ha világosan ki lesz mutatva, hogy az illető hitelezők a jövedelmi adót ezen kamatoktól megfizették. A többi javaslat lényeges módosítás nélkül fogadtatott el.

— **Fogarassy Mihály** kath. püspök ő nmlga a maros-vásárhelyi kath. leányiskola számára 500 frtot méltóztatott kegyesen adományozni.

— **A s.-a.-ujhelyi választó kerület** választói képviselőjelöltségre gr. Lónyay miniszterelnököt hívták meg, miután b. Senyei Pál magasb politikai tekintetéből javára visszalépett.

— **A hunyadmegyei nőegylet** m. hó 27-én tartá Déván alakító gyűlését. Elnökül megválasztott az egylet kezdeményező Barcsai Lászlóné Bruckenthal Antonia bárónő; alelnökök lettek Pogányné és Issekutzné asszonyok, lánynevelőnő: Nimsgerm Mária. Az egylet vagonya már 8000 forintot tesz.

— **A kolozsvári jogakadémia** ifjúsága febr. 1-én rendezi táncvigalmát, a rendező bizottmány elnöke b. Bánffy Ernő.

— **A kolozsvári kisegítő-pénztár** rendkívüli közgyűlést tart jövő év január 14-én, a mely az alapszabályok módosítására vonatkozó miniszteri leirat tárgyalásával fog foglalkozni. A választmány az óhajtott módosítások elfogadását ajánlja.

— **Liszt Ferenc**, ki Pestre visszaérkezése óta egészen elvonulva él, mert egy nagyobb zeneművön dolgozik, karácson másodnapján zeneregélyt ad, melyre a fővárosi intelligencia különféle osztályai lesznek hivatalosak.

— **Jókainé** — hir szerint — 6000 ft tiszteletdíj mellett szerződött a nemzeti színházhoz. (Sz. k.)

— **N.-Szebenben** is 22 fok hideg vnn, s mint a

„Herm. Ztg“ írja, brassóvidéki és csiki hírek szerint ott még inkább bővebben vannak a sziberiai levegők.

— **Uj tanügyi folyóirat.** Ráth Mór újtól kezdve egy tanügyi havi folyóiratot indít meg. A megnyit a programból eddig megtudhatunk e folyó irat az összes magyar tanügyre szándékozik figyelmét kiterjeszteni és a kiadó hazánk legjelesb tanferőitainak közreműködését nyerte meg. Az első szám újévkor fog megjelenni.

— **A földmívelés, ipar- és kereskedelemügyi miniszter** a kolos-monostori kir. gazdasági tanintézet ideiglenes tanárát Vörös Sándort, ugyanazon tanintézet-hez a növénytermelés és gazdasági gépészet rendes tanárává véglegesen kinevezte.

— **Gyászjelentés** egy amerikai lapban, (hol is lehetne másut ily alakkal): „X ur meghalt, mi annál sajnálatosb, mert egyike volt előfizetőink közül azon keveseknek, kik rendszeren fizettek.“

— **„Nyelvőr“** czim alatt újtól az akadémia folyóiratot ad ki, melynek czélja lesz nyelvünk tisztasága fölött őrködni s a rossz szavak ellen háborút indítani. Szerkesztője Szarvas Gábor lesz.

— **Uj tüzoltó szer.** A szászországi tüzoltó szerrek igazgatószába megkereste Pest városát, hogy a Szászországban szabadalmazott Bucher-féle oltó dobozokat vegye használatba. Ezen dobozok oly nemű fojtó gázzal vannak töltve, melylyel bármilyen égő anyagot rögtön el lehet oltani. A tanács ezen ajánlatot a tüzoltó bizottmányhoz utasította.

— **Különös végrendelet.** Baldivin Sámuel 1736-ban halt el Hampshireben. Végrendelete felnyitására meghagyva találták, hogy holttestét egy toba ereszszék le. Utolsó akarata teljesített. A szinte végrendeletileg halotti kíséréül kinevezett egyének nagyon csodálkoztak e különös intézkedés felett. Egy bizalmas barátja az elhunytat következőleg világosította fel őket: „En megtehettem önöknek e talányt. Az elhalt szüntelenül viszkálkodásban élt Gilboru kisasszonnyal, szomszédnőjével. Ez utóbbi gyakran mondta neki: ha meghal, e feletti örömében sirján fog táncolni. Baldivin ur a kisasszony e mulatságos tréfáját elrontandó tette eme különös végrendeletet.

— **Egy óriási torta.** Don Frederiky Erázuriz a chiliti új kormány elnök tiszteletére egy 9 1/2 lábnyi magas cukor tortát sütöttek mely ezer forintba került. A sütemény egy templomot ábrázolt, csucsán az új elnök szobrával.

(—) **Nemzeti színház.** Csüförtökön december 14-én Czako Zsigmond emlékezetéül „Végrendelet“, Czako 5 felvonásos drámája került színre. Elismerésre méltó, hogy színházunk koronkint hálás kegyeletét tanúsítja az elhunyt író emléke iránt, ki dolgozataival színirodalmunknak nagy szolgálatokat tett. Korán elhunyt koszorú drámaíróinak művei mindig arra emlékeztetnek, minő kincsekkel gazdagíthatna volna irodalmunkat,

ha a balsors ketté nem metszi e nagy tehetség életfonalát. Az előadás — bár ha az első három felvonás kedv nélkül is folyt le — mégis a sikerültebbek közé sorozható. Mindenek előtt Kovács Gyulát kell kiemelni — ki ma is fényes jelet adá művészetének, kivált azon jelenetben, midőn a végrendeletet felolvassa — erős és mégis találó vonásokkal színezi a feldúlt lélek sóját fájdalmait, s az örülési jelenetben, a szenvedés, a fájdalom sóját örvényét tárta a néző lelki szemei elé. A többi szereplők K. Jászai Mari, Eichner Anna és Fehérváriné igyekezettel játszottak, sok helyen szép hatással. Különösen kiűnt K. Jászai M. az ötödik felvonásban előforduló jelenetében. Ez alkalommal a már ismert fiatal működvellő Szvacsiná G. ur, Kereszti Lőrincz, szobrász szerepében, mutatá be magát közönségünknek, — mai játékaról több dicsőretil szólhatunk, mint első kísérletéről tehetjük, csak szorgalom, kitartás és tanulmány, a siker nem fog elmaradni. Közönség szép számmal.

Szombaton, dec. 16-án Kassai Vidor jutalomjátékául „Tisztujtás“ Vigjáték 3 felvonásban.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Dec. 14-ről: 5% Metalliques 58.50 5% Nemzeti kölcsön 68.35. 1860-diki államkölcsön 101.40. Bankrészvények 808. Hitelrészvények 321.70. London 118.—. Ezüst 117.50. Cs. kir. arany 5.58. Napoleondor 9.36.

Földtehermentesítési kötvények: Magyar 78.90. Temesi 75.60. Erdélyi 75.—. Horv.-Slavon —.—.

Id. felelős szerkesztő: Sándor János.

Nyiltér.

(277)

19 —*

Titkos betegségeket és tehetetlenséget

(elgyengült férfierő)

gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebésztudor, szülés és szemész.

Rendel naponként délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám, I-ső emelet 14. sz.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

III. **Beküldetett.** 30. Minden betegnek erő és egészség, orvosák és költség nélkül.

Revalesciére du Barry Londonból.

Minden szenvedőknek egészség s a delicat Revalesciére du Barry által, a mely gyógyszer és költség nélkül következő betegségeket gyógyít: gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, takonyhártya-, lélegzés-, húgyhólyag- és vesebajokat, gumót, asztkört, mellszorulást, hurutot, emésztéshányt, dugulást, hasfolyást, álanságot, gyengeséget, aranyért, vizekört, hideglázt, szédülést, vértolulást, fülzúgást, émelegést és hányást meg

a terhesség alatt is, húgyveszt, búskomorságot, sorvádat, csúzt, közhányt, sárgaságot gyógyít. — Kivonat 72,000 elismerésből gyógyításokról, melyek minden gyógyszerrel dacoltak:

Elismervény sz. 48.421.

Ujvár, Magyarországon.

Több év óta nem volt teljes egészségem, emésztésem mindig zavart vala, gyomorbajokkal s nyálkássággal kellett küzdenem. E bajoktól megszabadított a Revalesciére tizenégnapi használa.

Goten, Stajerhonban, u. p. Birkfeld, 19. dec. 1869.

Igen tisztelt ur! Szívesen és kötelességből kifolyólag bizonyítom a Revalesciére jó hatását, a mint

az sok oldalról tudomásra is lön hozva. E jeles szer borzasztó lélegzés nehézségtől, kínos köhögéstől, torokfájástól, szélkörtől és gyomorkörcsöktől mentett meg, melyekben sok év óta szenvedtem.

Steininger Vincze, nyug. lelkész.

Táplálóból lévén a húsnál, a Revalesciére felnőtteknél és gyermekeknel 50-szer behozza árát gyógyszerekkel szemben.

1/2 fontos bádog szelencékben 1 frt. 50 kr. 1 1/2 2 frt. 50 kr., 2 1/2 4 frt. 50 kr., 5 1/2 10 frt., 12 1/2 20 frt., 24 1/2 36 frt.

Revalesciére csokládé poralak- és táblákban: 12 csészére 1 frt. 50 kr. 24 csészére 2 frt. 50 kr.

48 csészére 4 frt. 50 kr. poralakban 120 csészére 10 ft 288 csészére 20 frt. 576 csészére 36 frt.

Kapható: Barry du Barry és társa által Bécsben Wallfischgasse 8. és Faulak József fűszerkereskedésében, Pesten Töröknel, Brünben Eder F.-nél, Kolozsvárban Binder K. úr gyógytárában bel-monostorutca a Redoute során. Továbbá: Kronstädter József urnál kül-monostorutca 134 sz., és főtér 2. szám a zálogintézetnél, valamint minden városban jó gyógyszerészeknél és fűszerkereskedőknel; a bécsi ház ezen feljül minde-nyü elküldi postai utalvány vagy utánvét mellett.

Sz. 2009 — 1871. 3 — 3 (347)

Hirdetmény.

A marosujvári m. kir. sóbánya hivatal részéről közhírre tétetik, hogy az 1872-ik évi 2600 bécsi mérő kukuricza szükségletének szállítás utján leendő beszerzése czéljából 1872. év január 5-én délelőtti 10 óráig a sóbánya hivatalhoz benyújtandó írásbeli ajánlatok nyomán árlejtést tartand. — A versenyzni kívánók kötelesek ajánlatuknak megfelelő 5% bánátpénzt, készpénz vagy magyar vasuti államkötvényekben írásbeli ajánlatukhoz mellékelni, mely bánátpénz egyszerűsmin a legkedvezőbb ajánlatot tevőnek óvadéku be fog számíttatni. Az ide vonatkozó árlejtési és szállítási feltételek a sóbánya hivatali iródájában megtekinthetők.

A m. kir. sóbánya hivataltól. Marosujvárt, 1871. december 8-án.

Nehézkóros göröcsöket (nyavalyatörést)

levél által gyógyít egy százszoroson jónak bizonyult szerrel

Witt A.

Berlin, Lindenstrasse 18.

29 —* (256)

Felhívás az ujonnan megjelent innsbrucki (ugynev.) tiroli sorsjegyek vásárlására,

a melyek, mint alább bővebben ki van fejtve, jobbak a készpénznél, s első legközelebbi huzásuk már 1872 január 3-án fog történni.

Alóírt váltóiroda batorokodik t. cz. magánvásárlóinak és üzletbarátainak jelenteni, hogy az Innsbruck országfővárosa által 4 millió osztr. ért. forintban kötött kölcsönt átvette, s ezért kéri, hogy erre vonatkozó megrendelések vagy kérdések csak is az alóírt váltóirodához intézzenek.

Rövid előadása azon előnyöknek, a melyeket ezen kölcsön nyújt:

1. E kölcsön összesen csak 1 millió forintot tesz, s 40 év alatt 2,535,940 osztr. ért. forinttal fizetetik vissza.
2. Sorsjegyekre van osztva, a melyek mindégynének legalább 30 frttal kell kisorsoltatnia, és
3. éventenk 4 huzásuk van 30,000, 12,000, 10,000 sat. forint főnyereménnyel, továbbá
4. eltekintve attól, hogy Innsbruck országfővárosa vállalta el a fizetési kötelezettséget, a mely bizonyval minden biztosító- kott nyújt, s ez országfőváros minden ingó és ingatlan, törvényesen 800,000 frta becsült vagyonával, és minden öt illett adópótlékokkal és jövedékekkel kezesekedik: e sorsjegyek minden lehetőleg kívánható vagy gondolható biztosítékkal bírnak, s e tekintetben tehát minden más sorsjeggyel egyenlő arányban állnak.

Hogy alóírt váltóiroda t. cz. vásárlóinak bebizonyítsa, mily nézetben van e papír értéke és bizossága felől bekebelezendő tőke tekintetében, elhatározza, e sorsjegyek egy részét azon czélból föntartani, hogy kinyilatkoztathassa és magát kötelezze, miszerint minden efféle

1872 január 1-ig egyes darabját 30 o. é. ftjával nála vásárolt sorsjegyet

(ha a készlet addig tart) egy év alatt, vagy is 1873 január 1-ig bejáról, teljes vételárban, azaz 30 frttal, fizetés gyanánt elfogad; a minek következtében az efféle sorsjegy vásárlója előbbször is semmit se kockáztat, mert sorsjegyét egy év alatt bármikor teljes értékben fizetéstül használhatja, továbbá pedig 4 huzásban ingyen játszik.

30,000, 12,000, 10,000 sat. forint főnyereményekre játszik. Ily sorsjegyeket, a visszaváltás kötelezettsége nélkül alóírt váltóiroda, mindig a napi árfolyam szerint, tehát jelenleg darabonként 26 o. ért. ftjával árul. Kaphatók e sorsjegyek továbbá Bécs és a tartományok majd minden váltóüzleteiben is napi árkelet szerint. Azonban, hogy e sorsjegyek megszerzését mindenkinél lehetőleg tegye, alóírt váltóiroda továbbá még egy részét kiválasztá e sorsjegyeknek, a melyek darabját 30 havi csak 1 flos részletfizetés mellett árulja, s ekkor vásároló az első 1 flos részlet s a helyeg megfizetése után már a legközelebbi huzásokban a fő- s általában minden nyereményre játszik. Alóírt váltóiroda, a midőn batorokodik t. cz. vásárlóit a rendkívüli előnyökre figyelmeztetni, a melyek e sorsjegyek vásárlásával járnak, s őket a mielőbbi vásárlásra (hogy kedvezményekben részesülhessenek, mert a visszavásárlásra szánt sorsjegyek valószínűleg rövid időn elkelnek) fölhevni, feltehetően hiszi, hogy alig lehet valaki (a ki általában ily sorsjegyekben részt vesz), a ki ne érezné magát indíttatva egy vagy több efféle sorsjegyvet venni, miután semmit se kockáztat, 4 huzásban ingyen játszik, s e sorsjegyeket, mint fennebb említve van egy év alatt teljes vételárban fizetés gyanánt használhatja. Szíves külmegrendeléseknél tessék az illett összeget, s 30 kr. 4 nyerelemény-lajstromért az 1872 évre, a melyek bérmentesen küldetnek meg, ha ezek kívántatnak, alóírt váltóirodához bérmentesen beküldeni.

A cs. kir. szab. bécsi keresk. bank váltóirodája, ezelőtt Sothen Ján C. Bécsben, Graben, 13. sz.

Orsz. szab. lámpa- és fémárugyár

Ditmár R., Bécsben.

A petroleum-lámpák mintakönyve és árjegyzéke az 1871-ki idényre megjelent és kereskedők számára kapható. 40—16 (315)

Árak olcsóbbak mint a bel- és külföld minden versenytársánál.

A t. cz. közönség érdekében kérem figyelni, hogy gyártmányaim minden lángkupakja a fennebbi gyári jelvényt viseli.

(3) **Fogbetegségeket** épügy, mint a foghús betegségeket mindig enyhíti, s a legfőbb esetben teljesen meggyógyítja Dr. Popp J. G. (Lakása Bécsben, Stadt, Bognergasse Nr. 2.) cs. k. udvari fogorvos Anathérin-szajvizé.

Kapható: Kolozsvárt Wolff J., dr. Minik Gy., Engel J. és Binder gyógyszerészek és Karvázy J. Tor-dán; Wolff gyógyszer. Deesen; Kar-mer Sámuel és Both gyógyszer. Dé-ván; Bounnelli és Gergelys Len-kyel gyógyszer. Medgyesen; Folbert gyógyszer. N. Fnyeden; Oberth J. gyogysz. Szászváron; Leonhardt, Sz. Ré-genben; Traugot és Wachner. Szilágy-Som-layon; R. Tarsa ign. Szamosújvárt; Placintárdi és fia gyógyszer. Bethlen-Holczeggyész. Tekében; Wagner gyógyszer. K.-Fehérvárt; C. Zanger gyógyszer. Balázsfalván; C. Schiowal gyógyszer. Bözörményben; Lányi J. gyógyszer. Nagy-Bányán; Papp gyógyszer. Szényé-Váralján; Gerber gyógyszer. N. Szelenben; Sill Mih. Müller gyógyszer. Zéhter, Steiner, Brassóban; Fabik gyógyszer. Jekelius gyógyszer. Seges-várt; Leutsch J. R. Micselbacher. Tergovits Ed. Nusbeck, Textoris G. M. Gy.-Szt. Miklóson; Mikó M. Gy.-Udvarehelyi; Beczasi Ernő, Temmer E. Brassóban; v. Müller gyógyszer uraknál.

A Gámán J. örökösök KÖNYV-NYOMDÁJA (Kolozsvárt)

elvállal s gyorsan és a legutányosabb árban elkészít mindennemű nyomtatványt a kir. törvényezékek számára, el lévén látva a szükséges mintákkal.

Ezen kívül mindenféle könyvnyomdai munkák pontos és gyors elkészítésére vállalkozik.

A nyomda a megfelelő számú gyors- és kézi sajtókkal van ellátva.

3 —* (346)

befecskendése 3 nap alatt gyógyít minden hűköd- kifolyást, valamint fehérfolyást nők- nél, még üdült állapotban is. Egy pa-lackz ára használati utatissal 1 tallér 20 oz. garas. Az üzseg beküldése mellett, szigorú titoktartás alatt kap-ható Witt A. által Berlin, Lindenstrasse 18. (256) Száznokt gyógyít. 28 —* (256)